

SLOVENSTVO, JEZIK IN KULTURA

ALOJZ REBULA

(Sporočilo Alojza Rebule
ob podelitvi zlatega reda)

Spoštovani gospod predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, spoštovani gospe in gospodje!

Zdravje mi ne dopušča, da bi vam osebno izrazil zahvalo za visoko odlikovanje, ki mi ga velikodušno podeljujete. Dobro se namreč zavedam, da ga podeljujete kulturniku, neuvrščenemu v sedanje duhovno ozračje. Ob tem priznanju se hvaležno spominjam bivšega predsednika Drnovška, ki mi je ob osemdesetletnici poslal v Loko kurirja z osebno občutenim voščilom.

Jaz je odvraten, se glasi francoski kulturni izrek. Če je tako, je odvratio tudi govoriti o sebi. Toda ne morem se izogniti temu, da si globlje preberem nekatere vaše besede, kot so slovenstvo, jezik, kultura, Primorska.

Slovenstvo. Zame slovenstvo nikoli ni bilo problem, marveč neomajna, a ne nacionalistična, kaj šele šovinistična pripadnost. Slovenstvo mi je bilo dejansko edina možna kozmična izbira ob neusmiljenem minevanju filozofij, mod in političnih režimov. Edina referenca, ki mi ostaja nad temi menjavami, je pripadnost narodu, in to tem večja, čim manj je ta bil po obsegu in demografsko obdarovan od zgodovine.

Jezik. Prihajam iz obubožanega ob-

mejnega narečja in iz prisilnega italijanskega šolanja, toda zavestno so me za Slovenca krstili France Prešeren, ki sem se ga v goriškem zavodu pod rjuho učil na pamet, Oton Župančič, ki mi je v svojih prevodih pokazal, da se zna mladi kmečki jezik povzdigniti do kraljevskega veličastva, in naš Srečko Kosovel, ki me je pritegnil s svojimi skoraj mističnimi prodori v veselje duha, v sveto in pristno.

Kultura. Kulturi nisem priznal nikakršnega monopola za velike narode, ampak jo imel za pravico vseh človeških bitij. Pojmovati sem jo mogel samo v enem ključu: etičnem, civilneje rečeno, humanističnem. Tudi v svojem študiju sem se posvetil viru te kulture, študiju antičnih jezikov, vede, od katere sem potem tudi poklicno živel.

Primorska. Primorsko sem zmeraj čutil ne kot neko odtujeno zamejskost, ampak kot organsko povezanost z matično domovino Slovenijo in njeno družbeno in kulturno usodo. Zato danes, ko je po previdnosti usode padla tudi zahodna meja, želim Sloveniji, da bi svojega mednarodnega ugleda ne prepuščala samo športnim rekordom in kultu gospodarstva, ampak tudi svoji civilizacijski in kulturni evropski podobi.

Gospod predsednik, še enkrat hvala za odlikovanje in prejmite moje najboljšje želje, tako moje, kot mojih dragovskih prijateljev, da bi še naprej srečno krmarili to našo preizkušano in še ne povsem pomirjeno Slovenijo.

Alojz Rebula prejel zlati red

Predsednik države Borut Pahor je pisatelju, krščanskemu mislecu in akademiku Alojzu Rebuli, ob njegovi 90. obletnici, podelil zlati red za zasluge za izjemen prispevek k uveljavljanju slovenskega jezika, kulture in slovenstva v zamejstvu. Odlikovanje je v njegovem imenu sprejela hčerka Alenka Rebula Tuta, ki je prebrala tudi očetov zahvalo za podelitev odlikovanja kot je sam zapisal »kulturniku, ki ni uvrščen v sedanje duhovno ozračje«.

Alojz Rebula, ki je 21. julija letos dopolnil 90 let življenja, še vedno ustvarja, vendar mu zdravje ne dopušča, da bi potoval naokrog. Kljub temu so na podelitev prišli mnogi njegovi prijatelji in znanci. V utemeljitvi smo lahko slišali, da je akademik dr. Alojz Rebula, pisatelj, dramaturg, prevajalec in iskri mislec s svojim bogatim ustvarjalnim opusom ena najpomembnejših sodobnih slovenskih literarnih osebnosti. Predstavili so ga kot prof. latinščine in grščine, ki je do upokojitve poučeval na višjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem. Alojz Rebula se je rodil v zamejstvu, v Šempolaju pri Nabrežini, kjer je obiskoval italijanske šole in se slovenščine učil kot tujega jezika. Kljub dvojezičnosti je ostajal neomajno

zvest materinščini. Nikdar ni zašel v skušnjava, da bi materinščino opustil za vplivnejšo italijanščino. Domača beseda je življenju dajala vrednost. Slovenščino je čutil kot svež, neobremenjen jezik, v njej je razkrival poštenost do bivanja in življenja. Njegov pisateljski opus obsega romane, črtice, novele ter refleksivno dnevniško in potopisno prozo. Zelo dejaven je Rebula tudi v publicistiki. Še vedno redno objavlja prispevke v tedniku Družina. Njegova razmišljanja dokazujejo živo zanimanje za najodmevnejša nacionalna, idejna in družbena vprašanja današnjega časa, so še zapisali v utemeljitvi. Dodali bi lahko, da se z enako mero zanima tudi za katolištvo in našo kraljevno Cerkev.

Zahvalne besede objavljamo na uvodnem mestu.

Še nepopolna vlada

Po slabem mesecu dni, odkar je minister za gospodarstvo Jožef Petrovič odstopil s položaja, je premier Miro Cerar v Državni zbor prejšnji torek vložil predlog za imenovanje novega ministra Gojka Koprivca. Zadeva pa je doživela preobrat, ko je Koprivec minuli petek zaradi slabega zdravstvenega stanja odpovedal zaslišanje pred pristojnim parlamentarnim odborom. Po trditvah vodje poslanske skupine SMC Simone Kustec Lipicer, Koprivec, kljub namigovanjem, da naj bi od kandidature odstopil, za zdaj sicer ostaja kandidat za ministra.

Vodja poslancev SD Matjaž Han je izrazil pričakovanje, da bo Cerar čim prej ponudil odgovor na vprašanje, kaj je s kandidatom. »Slovenija je v takšni fazi, da ne sme biti odvisna od tega, ali je en minister bolan ali ne. Slovenija mora iti naprej - tudi gospodarsko,« je povedal. Vodja poslanske skupine ZL Luka Mesec je dejal, da kandidata za gospodarskega ministra razumejo. »Ta vlada očitno predlaga politike, ki jih nihče noče izvajati. Vprašanje je, ali je zares zbolel, ali enostavno noče sprejeti naloge, da bo sam postal rabelj srednjega razreda in najrevnejših, kar

ta vlada s svojimi politikami napoveduje.« je dejal.

V petek popoldne je odbor Državnega zbora za gospodarstvo zaslišal kandidatko za ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo Alenko Smerkolj, državno sekretarko v službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Odbor za gospodarstvo je njeno predstavitev ocenil kot ustrezno.

Minuli teden pa ni minil brez iskanja soglasij o varčevanju v javnem sektorju. Vladna ekipa v četrtek ni sprejela novih pogajalskih izhodišč. Minister za javno upravo Boris Koprivnikar je v izjavi novinarjem po seji vlade zagotovil, da bodo v prihodnjih dneh pripravili nove predloge ukrepov. Obenem je priznal, da s sindikati javnega sektorja še zdaleč niso usklajeni.

Pogajanja vlade in sindikatov javnega sektorja se nadaljujejo predvidoma to sredo, do takrat naj bi vlada pripravila tudi nove predloge ukrepov. Vsebinske podrobnosti tako še vedno niso znane. Premier je prepričan, da se bosta obe pogajalski skupini približali skupnemu cilju.

A besede ministra za javno upravo niso pomirile nekaterih sindikalistov. Tako je predsednik Sindi-

kata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije Branimir Štrukelj izrazil skrb nad tem, da vlada na seji ni obravnavala interventnega zakona, ki vsebuje ukrepe na področju izobraževanja in ki bi lahko pomenili tudi odpuščanja.

V Svizu so za 3. december že prijavili demonstracije, ki jih bodo izvedli v prestolnici, pod pogojem, da vlada ne bo umaknila svojih načrtov. Odločitev o shodu oz. protestu bo sprejeta na kongresu Sviza, ki bo 20. in 21. novembra na Bledu, je napovedal Štrukelj. Kot je pojasnila, je bilo za prihodnje leto sprva predvideno, da bi na področju izobraževanja in znanosti zmanjšali porabo za 100 milijonov evrov. Zdaj so na vladi dosegli, da bo to področje v izhodišču dobilo le deset milijonov evrov manj. Rezerve naj bi našli v reorganizaciji in zmanjšanju materialnih stroškov.

Protivladne proteste zaradi varčevalnih ukrepov napovedujejo tudi v policiji. Sveta obeh sindikatov se bosta v tem tednu dogovorila o poteku sindikalnega boja ter uskladila stališča in zahteve do vlade. Notranja ministrica Vesna Gyököös Žnidar medtem še vedno verjame v strpen in konstruktiven dialog.

Papež obljubil obisk Svetih Višarij

V teh dneh je presenetila novica, da je papež obljubil obisk Svetih Višarij. Delegacija iz Trbiža se je namreč preteklo sredo v Vatikanu udeležila splošne avdience in papežu Frančišku ob tem predala škatlo z razglednicami in dopisnicami, s katerimi so Avstrijci, Italijani in Slovenci vabili svetega očeta na Svete Višarje. K temu projektu je bil iz Slovenije povabljen Milan Štulc iz Bovca.

Projekt »Razglednica za papeža« je doživela svoj prvi uspeh že s tem, ko je v več kot enem letu od prve zamisli privabila k sodelovanju ljudi iz treh dežel, ki so najbližji Svetim Višarjam. Zamisel se je porodila Manuelli Federici De Cillia, ki je v ožjo organizacijsko družbo takoj pritegnila Mario Giovanni Elmi in Claro Lotti, te pa so k sodelovanju pri promociji akcije pritegnile tudi številne športnike, politike, kulturnike in druge ljudi dobre volje. V Sloveniji so vzpostavili stik z Milanom Štulcem in tako je stekla akcija zbiranja razglednic in dopisnic tudi na slovenski strani.

Delegacijo, ki je odnesla škatlo k papežu Frančišku, so sestavljali: Manuella Federici De Cillia, Maria Giovanna Elmi, Clara Lotti, videmski nadškof Andrea Bruno Mazzocato, trbiški župan Renato Carlantonini župnik Don Carlo Bevilacqua.

Škatlo s približno 3000 razglednicami in dopisnicami je papežu predala nekdanja dolgoletna televizijska voditeljica na RAI Maria Giovanna Elmi. Svetemu očetu je

predala tudi pergament s povabilom, napisanim v treh jezikih, in z naslovom »Avstrijci, Italijani in Slovenci, združeni za ohranjanje miru, ti pišemo iz dežele brez meja.«

»Ko je prišel papež Frančišek do Marie Giovanne Elmi, ji je položil roko na glavo, ona pa mu je dejala, da mu prinaša zelo pomembno povabilo. Poslušal je njeno obrazložitev in na veliko veselje vseh sodelujočih v projektu odgovoril: »Pridem!« »Ampak... Sveti oče, ste rekli da pridete,« je Maria Giovanna komaj verjela prava v kar slišane mu. »Pridem, če mi bo le Gospod dal zdravja,« je še enkrat potrdil papež Frančišek.

S tem je narejen velik korak k uresničitvi papeževega obiska Svetih Višarij, ki so od nekdanj stičišče treh kultur, pomembno sporočilo miru tudi za mlade generacije in seveda tudi eno najpomembnejših romarskih poti za številne vernike treh dežel - Koroške, Furlanije Julijske krajine in Slovenije, sicer pa se na Svete Višarje zgrinjajo množice ljudi z vsega sveta. Tako je zaključena prva misija, papeževa obljuba pa je seveda komaj začetek uresničitve zahtevnega projekta.

BRALI SMO

Ali bo kislo jabolko sploh kdaj sladko?

Andrej Poznič

To ni komentar, to je stališče

Zadnji intervju, ki ga je Matej Tonin dal za naše medije, v našem primeru za Siol.net, so razlog, da spet prižgem rumeno luč, ko gledam na stranko, ki jo običajno volim. Priznam, da je voliti NSi težko, ker ne gre le za program, ampak za ljudi, ki so ali niso sposobni uresničevati napisano. Priznam

tudi, da so moji politični kriteriji silno nizki in široki in da se ne razburjam za vsako malenkost. Tako se nisem razburjal, ko sem odkrival, kako spretno in umazano je vodstvo iz centrale zagotovilo »establišmentu«, da sedi zdaj v parlamentu. Nisem se razburjal, ko je celotno vodstvo NSi iz Novega mesta odstopilo zaradi centralizma ljubljane, v našem primeru skupine, ki jo lahko danes imenujemo »Toninova« skupina. Nisem se razburjal, ko sem kar naenkrat odkril, da vrh stranke pravzaprav ne obstaja in da je ena najbolj vidnih in perspektivnih osebnosti NSi-je, Dolinarjeva, odšla in brez boja zapustila vrh stranke in ga prepustila Toninu ter njegovemu mlademu krogu. Vedel sem tudi, da je pri sedanjem vodstvu neprijetna, a zame to spada med običajnosti političnega življenja in se nisem razburjal. A tako se je zgodilo tudi še kje drugje, ko boljši kandidat ni smel kandidirati, ker bi ogrozil Toninovo izvolitev, saj je že pred štirimi leti šlo za le nekaj glasov in tudi zdaj je bila velika nevarnost, da mladi politik ne bi prišel na prvo mesto, ki bi mu prinašalo nov poslanski mandat. Ajdi, sem si spet in spet rekel ... To spada k politiki in igram, ki se jih gredo na tem človeškem polju. Opravičeval sem in si rekel, če niti med klerom ne izostane boj za prva mesta in ne manjkajo med nami niti vse mogoče umazane primesi, kaj bi bili politiki boljši. Zdaj sem pa bral izjavo o »politiku v zaporu« in sem bil ponovno zgrožen (v intervjuju je Tonin izjavil: »Janez Janša ni politični zapornik, je politik v zaporu«, op. ur.). Očitno postaja, da mladi gospodič nima lastne hrbtenice in je njegova mentaliteta kontinuitetna, napačno spravaška, usmerjena v všečnost po meri Murgel (kraj, kjer stanuje Milan Kučan, p. ur.). Imeti lastno stališče pomeni včasih soglašati tudi s tistim, ki nelojalno konkurira. In SDS je nelojalna konkurenca, saj se redko ali bolje nikoli ne zgodi, da bi ta stranka podprla NSi, če se že zgodi, da NSi prehitijo SDS. Res je tudi, da smo imeli volivci NSi-ja za časa pokojnega Andreja Bajuka vtis, da je NSi satelit SDS-a in opazovalci smo hitro spoznali, da prvi predsednik ni znal postaviti na noge dostojnega strankinega aparata. Sledila je kazen. Izgon iz parlamenta, iz katerega se je stranka pobrala, ker smo njeni volivci spoznali, da jo pač hočemo v parlamentu. A hočemo stranko, ki nas zastopa in ne neko spravaško stranko, ki se trudi ugajati Milanu Kučanu in njegovim gostilniškim pajdašem. Kajti danes je že jasno, da zadnji partijski sekretar svoje mahinacije vodi iz te ali one gostilne. Noče kandidirati, noče prevzeti odgovornosti, ampak od zadaj, kot stric bi rekel Pahor, meša štrene. Zadnjič je to storil letos, ko je Alenko Bratušek nagovoril k odstopu (po blamaži v Bruslju vemo, da Alenka Bratušek ne bi nikoli odstopila iz lastnega nagiba) in nam zakuhal nesposobnost, ki nam vlada zdaj.

Ugledni in od kontinuitete neodvisni pravniki, vsi po vrsti, z gospodom Krivicem na čelu, ki ne voli SDS-a, kakor tudi jaz ne, in mu ne moremo očitati niti tega, da bi bil »desni«, »pomladni« ali kakorkoli povezan z »našo stranjo«, pravijo, da je sodba zmazek, ki dobi pridevnik »praven« samo v naši deželici, ki ji še vedno vlada partija. Sodba torej, ki je polna namigov in kjer krivda ni dokazana. Zato je JJ nedolžen in je politični zapornik. Ko bo ta temeljna krivica odpravljena, se bomo pogovarjali še o vseh njegovih političnih vrlinah in napakah. Za zdaj pa velja, da je nedolžen in je zaprt samo zato, ker ga tam hoče nomenklatura.

Partija pri nas zlorablja pravosodje. Vodijo ga ljudje, ki pridejo na prva mesta samo tam, kjer ni več nobenega merila o dobrem in slabem. Ali se mladi Tonin ne zaveda, da je s tako izjavo dejansko razkril, da ne sodi v NSi, ampak bi moral biti v SMC ali prej v PS ali še prej v DL? On je vreden dedič SZDL-ja, one čudne tvorbe, s katero je KPS vladala, ko ji je oblast povzela iz rok in jo z Drnovškom, Jankovičem, Virantom, Pučkom in zdaj Cerarjem uspešno nadaljuje?

Očitno je mladi gospodič v politiki zamudil čas za izobraževanje, kajti on in njegov krog nimajo krščanske politične izobrazbe, ki jo pričakujemo od slovenskega krščanskega politika. Če ne drugo, bi pričakoval, da temeljito pozna dr. Marka Kremžarja, ki je eden najboljših mislecev o katoliškem družbenem nauku in bi, po mojem

prepričanju, bil svetovno znan, če bi pisal v španščini in ne, kakor dela iz ljubezni do tega, kar je, v slovenščini. Pa ne le to. Ker gospodič piše zakon o pokopu žrtev revolucije me je strah, da bi iz tega prišel zmazek, ki bo naše mučence še enkrat umoril. Ali pri tem pisanju sodeluje Nova slovenska zaveza, ki je resnična dedinja domobranstva? Ali so k pripravi tega zakona povabili izseljence, predvsem argentinsko skupnost, ki je najbolj čudovita nosilka tega, kar bi Slovenija lahko bila, če ne bi zmagali komunisti? Ali bodo na take spomenike postavili križ, ki je znamenje naše vere in tudi naše identitete ali bodo postavili neko novopogansko tvorbo, ki jih bo nemo (njih in nas) žalila? Ker imajo v parlamentu večino dediči moralcev in KPS, ki se nikoli niso kesali svoje krvave revolucije, ampak hočejo, da vse skupaj pozabimo in da jim priznamo, da so njihovi privilegiji, ki izvirajo iz našega holokavsta, legitimni, t.j. hočejo, da jim priznamo, da je »normalno, da oni vladajo«, se bojim, da bi bilo bolje, da take zakone pustimo še pri miru. Pisali jih bomo, ko se bodo pripravljene soočiti z zgodovinsko resnico brez mitoloških primesi in s svojo krivdo, saj imamo še vedno zločin brez zločincev, potem pa bodo pripravljene tudi napisati podobne zakone, ki jih ima Nemčija za denacifikacijo in o Judih. Če piše takšen človek, ki ne zna razlikovati osnovnih stvari, ki draži svojo lastno politično bazo in najbolj zveste volivce, potem se bojim, da bo naredil veliko škodo.

»Hočemo stranko, ki nas zastopa in ne neko spravaško stranko, ki se trudi ugajati Milanu Kučanu«

Nisem član NSi-ja, sem samo njihov volivec. Ne iz kakega posebnega veselja do te stranke. Iz prepričanja. Sem kritični opazovalec političnega dogajanja v naši deželi in kot duhovnik se ne vtikam v politiko (nikoli nisem kandidat in ne zasedam nobenega voljenega, političnega mesta). Ampak, če NSi ne bo počistila s takimi izpadi in se ne bo odpovedala takim spravaškim in kontinuitetnim držam, bom moral resno premisliti, ali bom še kdajkoli napisal kaj, kar bi kogarkoli nagovorilo v smislu »NSi je odgovor ali voli to stranko«. Morda bom moral celo začeti razmišljati, kako doseči, da jih pošljemo spet v izvenparlamentarno karanteno, kajti če je to edina pot, da se stranka prečisti, bodo pač morali po njej. O tem bo odločalo članstvo na kongresu, a volivci bomo do njihovih odločitev in korakov posebej kritični, ker hočemo poslance, ki zastopajo svoje volivce in ne neke 'toniniade'.

Dobro bi bilo, če bi se zavedali, da so še vedno rahlo nad parlamentarnim pragom in da je dovolj, da se ustanovi še kakšna »Krščanska demokratska stranka«, kakor so to naredili 2008, pa je nevarnost velika, da ostanejo zunaj parlamenta. In ker vsi pričakujemo volitve prej kakor čez štiri leta, saj je že sedaj jasno, da vlada ne deluje, da ni uspešna in ne uživa podpore tistih, ki so jih tako množično volili, in da se lahko zahvalijo samo medijskemu enoumju in ne-poročanju in navijanju, da je za zdaj še mir ... A vse kaže, da bodo mimo vse kontinuitete spet nastale razmere za manifestacije, 'štrajke', ipd. Se že dogaja.

Zelel bi si torej, da se nehajo 'toniniade', saj je iz Kučanove pokojnine in zdaj izjave o političnem zaporniku jasno, da mladenič ne razume, kje živi in še bolj, koga zastopa. Zato pričakujem od NSi-ja, da počisti pred svojim pragom. Če tega ne bo storila, bom resno premislil, ali bom še volil to stranko in jo komurkoli priporočal. Dovolj je bil en Kocbek s svojim krščanskim socializmom, ki je prodal svoje brate brezbožnemu komunizmu. Dovolj en Pucko, ki je prodal našo demokracijo istim ljudem za male pare v imenu iste neumnosti kakor prvi. Nočem prenašati še mladeniča, ki očitno naseda isti kontinuiteti in njeni mentaliteti z isto staro in zgrešeno retoriko, ki nam je prinesla že toliko zla.

(Časnik.si)

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

Spoznati storjeno napako - je korak naprej.
Iskati grešnega kozla - je korak v napačno smer.
Pozabiti kar si pograbil - je korak nazaj.
Priznati zgrešeno, popraviti škodo - je težak korak,
ki vodi k uspehu - prej ali slej.

MK

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Slabo leto manjka do prihodnjih volitev, decembra 2015 se bo zamenjala vlada. Videti je, kot da je še mnogo časa, a vprašanje nasledstva sedanjega režima je glavna skrb političnih opazovalcev.

Ko se struktura ruši. Nihče dobro ne ve (verjetno tudi sama predsednica ne), kako bo potekal razvoj do volitev in po njih. Kot na dlani je jasno, da gospodarstvo drvi po klancu navzdol in da vlada ne stori ničesar resnega in stvarnega, da bi padec ustavila. Prav te dni je poteklo leto, odkar je gospodarski minister Axel Kicillof. Vsak dan pridobiva na oblasti, a vzporedno rastejo njegovi neuspehi. Vse opevanje kirchnerističnih uspehov so prazne marnje. Gospodarske politike niti ne morejo prikriti niti vredni in množični socialni napredki. Ko je v blagajni začelo primanjkovati denarja, je tudi ta uspeh pričel bledeti. Nove možnosti upokojitve za tiste, ki niso ničesar prispevali, so privabile te dni dodatnih 800.000 prosilcev, ki bodo kmalu začeli prejemati dohodke, ki pa bodo iz meseca v mesec maj vredni, kot ostali socialni »plani«, ki ne zadostujejo za normalno življenje. Vlada je o primerjavi z kriznim letom 2001, zadnje čase utihnila. V obdobju Kicillofova so vse številke nazadovale. Ko je nastopil, je gospodarstvo raslo (4%), sedaj pada (-1,2%). Tuje investicije so skoraj izginile in domače padle na najnižji nivo. Inflacija je bila 27%, sedaj se vzpenja na 42% (čeprav vlada tega noče priznati in ponareja številke). Brezposelnost tudi raste, kar mora priznati celo vlada (INDEC), čeprav privatne številke kažejo ogromno razliko (7,5% proti 18%). Razne podpore in subvencije v teh okoliščinah ne rešijo vprašanja. Poleg tega je te dni škofovska konferenca resno opozorila, da »iz revščine se ne pride s socialnimi plani«.

Ni naslednika. V tem je velika težava: dinastija nima prestolonaslednika. Mnogo se je govorilo (in tudi v našem tedniku smo omenjali), da je gospa vdana v poraz in svojemu opozicijskemu nasledniku pripravlja težak položaj opustošene dežele, da bi se potem ona zmagovito vrnila leta 2019. A tudi o tem že dvomijo resni strokovnjaki. Novi krmar bi lahko sledil njeni politiki »daj-dam« in na svojo stran pritegnil vse njene »zveste« guvernerje in župane. Peronizem je nepredvidljiv. Zmožen je dvigniti se iz pepela in si nadeti

novo obleko, se nasloniti na novega »kaudiža« in zopet nastopiti samostojno pot. Kirchnerizem bi bil tako pokopan za vse večne čase. Tega pa predsednica noče. Zato znova dvomi o vladnem kandidatu. Dvomi tudi, kaj bi bilo, če končno (na primer Scioli) zmaga na volitvah in prejme dediščino opustošene zemlje. Ob tem se tudi stavi vprašanje, kaj storiti z zapadlim zunanji dolgom. Se bodo pogodili z »jastrebi« in dolg prepustili naslednji vladi, medtem ko bodo z novimi posojili mirno preživeli do volitev? Ali bodo uzakonili Kicillofovo izum dolarskih bonov, z njim zbijali vzporedni dolar in nasledniku pustili še hujše ruševine? Dvome večja tudi dejstvo, da ni naravnega naslednika. Buenosaireškega guvernerja imajo še vedno v želodcu, a je edini, ki kaže na možnost kolikor toliko uspešnega nastopa. Je možno da zmaga? Okoli tega vprašanja se vrtijo vsa vladna ugibanja.

Do konca. V nečem pa je vlada popolnoma prepričana in v ta cilj vlaga vse svoje napore: da pusti utrjene pogoje, da bo še naprej nadzirala velik del javnega življenja in prepričala, da bi sedanje vladne funkcije sodno preganjali zaradi korupcije. Obenem pa, da bi pod njenim nadzorstvom ostal čim večji del medijev, po katerih bi še naprej vodila propagando in zagotovila lasten pogled na dnevne dogodke. Za dosego tega cilja pripravlja raznovrstna številna zakonska besedila, ki jih potem s svojo večino v parlamentu mirno potrdi in zagotovi absolutno kontrolo. Sem lahko prištevamo oba nova zakonika (civilnega in kazenskega), pa tudi novi zakon o elektronskih medijih in še marsikaterega. Glavna pozornost je položena na sodstvo, kjer zakonik spremeni postopke, po katerih zločincev ne bodo raziskovali sodniki (te imenuje Svet magistrature) marveč tožilci (te imenuje vlada). Sedanja vlada bi pustila skupino tožilcev lastnega kova in si s tem zagotovila, da ne bi raziskovali primerov korupcije, o katerih se vedno več piše in njih sledi izginjajo po svetu. Da zagotovi potrditev zakonov, je vlada z dekretom podaljšala redno zasedanje parlamenta. Ta se običajno zaključuje 30. novembra, a bo podaljšano do decembra. Tudi tukaj je Cerkev izrekla svojo besedo in od vlade zahtevala, da se zakonska besedila dovolj »globoko in brez nepotrebne naglice uskladijo«.

OBLETNICA

Pristavskih sedeminštirideset

V nedeljo, 26. oktobra, smo Pristavčani obhajali 47. Pristavski dan. Društvo Slovenska Pristava se je na ta dan spomnilo časov, ko je dom začel nastajati, poti, ki jo je v teh letih prehodilo, in obudilo hvaležnost za vse žrtvovano, da se slovenstvo na Pristavi še vedno tako živo ohranja.

Praznovanje se je lepega spomladanskega jutra začelo z dviganjem zastav - z izrazom zvestobe Argentini in Sloveniji. Pri sveti maši, ki je sledila, pa smo sebe,

rediti, saj je popoldanski program potekal kar »za šankom«. A to še ne pomeni, da ni bil kulturni. Po uvodnem pozdravu Andrejke Puntar Gaser, ki je praznovanje ves dan povezovala, sta zbrane pozdravila tudi Franci Žnidar, predsednik Zedinjene Slovenije, in v imenu skupine iz Slovenije mag. Aleksander Igličar, ki je Pristavi poklonil novo izdano knjigo s fotografijami iz povojnih begunskih taborišč »Cvetoči klas pelina«. Pristavski predsednik Boštjan Modic je v svojem nagovoru ugotavljal, da se danes bolj kot s pomanjkanjem finančnih sredstev borimo z relativizmom, ko se za stvari ne zavzamemo, zanje ne darujemo svojega časa in energije, ampak - če že - naloge opravljamo tako »napok«, rutinsko, ker je pač tako vedno bilo. Zato je povabil, naj si upamo podati se na pot sprememb, čeprav te

inkludirajo tudi padce. »Naj ne bo za nas največja skrb, kakšen svet prepuščamo svojim otrokom. Raje skrbimo za to, kakšne otroke bomo pustili svetu, samo tako bomo prišli do tega, da bo ta boljši.« je zaključil.

Nato se je dogajanje zares preselilo ob točilno mizo oziroma »šank«. Pet odličnih igralcev nas je pod režiserskim

pristavsko skupnost in oba naroda izročili nebeškemu Očetu in materi Mariji. Mašo je daroval g. Franci Cukjati, ki je v pridigi poudaril, da je prav, da po domovih gojimo tudi kulturo, šport in družjenje, a na prvo mesto moramo vedno postavljati verske dejavnosti. Le s poglobljanjem svoje zvestobe Bogu, bomo zmogli ohraniti tudi zvestobo obema domovinama.

Bogoslужje je polepšal pristavski mešani pevski zbor pod vodstvom Marjanke Grohar in ob spremljavi Anke Savelli Gaser.

Pristavskemu praznovanju se je pridružila tudi skupina rojakov iz Slovenije, ki so poživili tako vzdušje med slavnostnim kosilom, kot tudi popoldansko in večerno dogajanje. Druženje, povezovanje, izmenjava misli, prisrčen pogovor - vse to vedno bogati.

Čas je tako hitro minil in kmalu je bilo treba spodnjo dvorano izprazniti in preu-

vodstvom Boštjana Modica namreč popevljalo v osamljeno gostilno nekje na Irskem podeželju. V dvourni predstavi »Jez« so igralci (Niko Stariha, Ivo Urbančič, Dani Kocmur, Miloš Mavrič in Marjana Jelenc Petrocco) izvrstno opravili svojo nalogo in se izjemno dovršeno vživeli vsak v svoj lik. Igralskih talentov res ne manjka!

Ob koncu gre zahvala vsem, ki so pripomogli k lepemu dnevu in prijetnemu počutju vseh obiskovalcev, ki so po programu še dolgo uživali v dobri družbi. Prav posebna zahvala pa seveda množici tistih, ki so Pristavo vsa ta leta gradili - ne le z zidaki, ampak tudi duhovno in kulturno. Jo dvigovali, ko je bilo težko, in se z njo veselili ob posebnih trenutkih. Hvala vsem, ki Pristavi dajejo življenje in s tem ohranjajo, krepijo in poživljajo ves slovenski narod!

UM

Slovenščina - živ jezik

Čeprav je dogodek potekal na Koroškem in tematika posvečena zamejstvu, je ob tem več idej, ki bi jih lahko (moralni?) premislili tudi Slovenci po svetu, posebej še mi v Argentini.

Pobuda »Slovenščina v družini« je pripravila posvet o uporabi jezika v družini in javnosti, ki je potekala pretekli petek v Katoliški domu prosvete v Tinjah na avstrijskem Koroškem.

Na posvetu so sodelovali priznani znanstveniki, ki so spregovorili o izbranih temah, ter zastopniki slovenskih narodnih skupnosti v zamejstvu.

Pobuda Slovenščina v družini je nastala v letu 2010. Opozarja na pomembnost žive rabe slovenščine v družinskem okolju. To je namreč temelj za ohranitev in razvoj manjšin v zamejstvu.

Namen petkovega posveta v Tinjah je bil pretres razvoja slovenščine kot manjšinskega jezika in razprava o novih izzivih v spremenjenih družbenih okoliščinah v

posameznih manjšinskih okoljih.

Kot so še zapisali organizatorji, na rabo jezika v družini in javnosti vplivajo jezikovni svetovi in prostori, v katerih so se oblikovale starejše generacije in se oblikujejo mlade generacije. Jezikovni svetovi in prostori v družini in javnosti se stalno spreminjajo: sočasno s sodobnim družbenim razvojem nastajajo nove oblike družin in družinskega življenja, sočasni družbeno-politični razvoji vplivajo na jezik v javnosti.

Temeljni kamen za obstoj jezikovnih manjšinskih skupnosti je jezik v družini. Zato so na posvetu namenili pozornost družbenim in družinskim okoliščinam, ki vplivajo na izbiro jezika v družini - od zavestne lastne izbire, do prilagajanja širši družini in sorodstvu ter prilagajanju družbe. V združeni Evropi ima slovenščina kot evropski jezik in kot jezik naroda sosedov nov pomen in novo vrednoto. Na posvetu so skušali odgovoriti na vprašanje, kako lahko slovenščino kot vrednoto ozavestimo v družinah.

Minister obiskal SAZU

Minister Gorazd Žmavc je v sredo, 12. novembra, obiskal Znanstveno-raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), znotraj njega pa posebej še Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije. Sprejela sta ga direktor ZRC dr. Oto Luthar in predstojnica inštituta dr. Marina Lukšič Hacin. Poleg predstavitve dela in vloge ZRC SAZU v slovenski znanosti in družbi ter poslanstva in trenutnih projektov Inštituta za slovensko izseljenstvo je tekla beseda o povezovanju slovenskih raziskovalcev in znanstvenikov v domovini in na tujem ter o nujnosti povezovanja gospodarstva

z znanostjo, tudi tisto s področja humanistike in vsebinsko s področja migracij in Slovencev zunaj meja Slovenije.

IZLET

V Merlo, San Luis

Bilo nas je 24 Slovencev iz raznih krajev Buenos Airesa. Potovali smo za pet dni v mesto Merlo v provinci San Luis. Vse je izvrstno organizirala ga. Pavla Škraba.

Pravijo, da naj bi Merlo imelo mikroklimo in sicer med tremi najboljšimi na svetu. Tam smo se naselili v lepem hotelu

hiše, ki si jih ljudje počasi z najemnino odkupijo od province.

Drugi izleti so bili, na primer, na vrh hribov (2300 m) nad Merlom, ki delijo San Luis od Cordobe. Zanimiv je bil obisk Bajo de Veliz, kjer živijo potomci prvotnih prebivalcev. V nedeljo smo bili pri sestrah

z vso oskrbo in zraven je bil lep vrt z velikim bazenom, ki smo se ga poslužili. Saj je bilo vse dni podnevi čez trideset stopinj vročine.

Vse dni smo imeli zelo zanimive izlete. Obiskali smo glavno mesto San Luis, kjer smo si ogledali med drugim kopijo Cabilda, tak kot je bil včasih s petimi deli od srede na levo in na desno. Vse je napredno in čisto. Skoraj vse ceste so asfaltirane in po vseh večjih krajih gradijo

v samostanu blizu mesta pri gregorijanski maši. To je bilo čisto nekaj novega. So zelo lepo pele. Po maši, pri sprehodu, so nekateri šli »na kozlička«, ki je tipična jed za ta kraj in pravijo, da se meso lahko reže z vilicami ...

In še, in še. Vse je bilo izpolnjeno po načrtu. Hvala Pavli za njeno pobudo in vemo, da bo v kratkem organizirala nov izlet. Toplo vabljeni.

Izletnik

Skoraj nepoznani Anton Grčman

(Nadaljevanje)

Po daljšem premoru se vračam k g. Antonu, da dopolnim podobo njegovega delovanja - kot vemo - v Córdoba. Bolezen mi je preprečila uporabo računalnika, vsaj da bi prepisal rokopise.

Vem, da sem že objavil v Svobodni Sloveniji vzroke teh poročil, potem tudi postaje njegovega delovanja: Dolores, Cura Brochero, bolnišnica Tránsito (25 let), nato župnija Presv. Trojice in končno Ascochinga. (Glej št. 40 in 45, letnik 2013, op. ur.)

Ga. Kozlevčar naroča, naj bi se kdo od argentinskih Slovencev pozanimal za njegovo zapuščino: osebno, na pr. dopisovanje, in umetniško (slike). A to je po 20. letih njegove smrti (3. nov. 1994) pač že zelo daleč: pozabljeno in morda izgubljeno. (Januarja letos je bila 100-letnica njegovega rojstva.)

Prvo poizvedovanje sem začel v Ascochingi. Tam je bil 4 leta kurat pri sestrah Adoratrices. Te imajo tam hišo za duhovne vaje: veliko poslopje, poleg pa velika cerkev in lepi parki. Poletji je bilo vse zaprto. Tam je g. Anton veliko slikal. V vasi sem našel gospo, ki mu je kaj zašila (rob pri talarju) in ta gospa Marta hrani eno njegovo sliko, a slabo ohranjeno. Verjetno ji je tako plačal njeno delo.

Ob priložnosti, ko je ga. Graciela Mravlje razstavljala v Bs. Airesu, sem jo naprosil za sodelovanje v tej zadevi. Obljubila mi je in tudi povedala, da so Mravljetovi dobro poznali g. Antona. Pozneje mi je poslala sledeči dopis (Prevajam): »Gospod Anton je imel vozilo 'estanciera', s katerim je prevozil vse gore, doline in jezove naše province. Ob nedeljah nas je prišel iskat, mojega očeta, moji sestri in brata. Rad nas je vozil na izlete. Spominjam se ga kot gospoda, ki je bil vedno dobre volje - in tudi dobrega srca. Jaz sem bila stara 10 let, moja sestra Jelka 11, še druga sestra Nani 12, in moj brat Franci 13. Takrat, leta 1967, je umrla naša mama - in tisti izleti so nam bili v tolažbo. Ko smo se odpeljali smo najprej molili. Ves čas se je smejal in se šalil. Z mojim očetom sta govorila po slovensko. Hodili smo po gorah, jedli asado, kopali smo se v jezeru San Roque in se sončili. Spomnim se, da je nekoč na poti v Lago san Roque zavil na opuščeno pot, da je bila vožnja prava dogodivščina. Sem pa tja je poti kar zmanjkalo, debela in skale so nam zapirali prehod. Rad je pekel asado. Pili smo pa neko zelo dobro pijačo z imenom massagran, iz limoninega soka in kave. Mislim, da so jo pripravljale nune iz bolnišnice Tránsito, kje je živel mnogo let. Tam je delal moj oče več kot 30 let; moj brat Franci, sestra Nani in jaz pa nekako 10 let. Potem pa ne vem, kaj se je zgodilo. Zrasli smo, študirali, šli delat. Ne spomnim se od kdaj naprej se nismo več videvali.« Tako Graciela Mravlje.

V prejšnjem poročilu sem navedel vsebino njegovih osebnih podatkov, tako kot so zapisani v nadškofijskem arhivu. Tam navaja, da je pokopan v Los Molinos. A zdaj sem zvedel, da so grob prekopal in njegove ostanke pokopali prav v atriju cerkve Presv. Trojice. Očitno ga imajo župljani v lepem spominu in so ga hoteli imeti med seboj. To sem zvedel od sedanjega župnika. Poslal mi je tudi vrsto slik iz življenja župnije iz katerih se da razbrati, da je tam polno življenja. Na eni od slik je procelje župnijske dvorane z njegovo sliko in z napisom »Pbro. Antonio Grčman« (ja, pravilno s črko č). Župnika Chieso sem tudi vprašal zaradi Grčmanove zapuščine, osebne in umetniške. O tem mi bo skušal kaj poizvedeti, mi je zagotovil.

Pisal sem mu v imenu slovenske skupnosti iz Buenos Airesa, tako kot mi je bilo naročeno. Zato je prav, da zdaj vsi izvemo, da je njegovo delo solidno zaoralo v argentinsko zemljo in že daje sadove, kar je on sejal. To je vidno vsaj v župniji Presv. Trojice. Bolj skrito pa je njegovo delo - najdaljše - v bolnišnici za jetične.

Tako se A.G. pridružuje dolgi vrsti sloven-

skih duhovnikov - iz vrst beguncev in priseljencev - ki so vzorno prijeli za delo v argentinskem katoliškem vinogradu in so ustvarjali »čudeže«. Naj navedem nekaj imen, ki so več ali manj znana med nami: brata Ogrin v San Luisu, g. Povše v Mar de Ajó. Pa Marko Mavrič, Mirko Grbec, Pintarič, Avguštin, Hanželič na obe strani, Branko Jan, Ivan Lužovec v Patagoniji. Seveda ne poznam vseh, naj mi oprostijo izpuščeni. Čez 160 jih je v tem obdobju delovalo v Argentini, tako mi je zagotovil poznavalec. V mnogih primerih so iz nič zrasle župnije, verna občestva, šole in druge ustanove pastirovanja. A primer g. Antona Grčmana je bil čisto neznan. Če ne bi Zaveza objavila njegovih pisem, bi vse ostalo nepoznano, skrito, seveda za nas.

V omenjenih pismih je poleg vsebine - v glavnem njegova dušnopastirska zgodba - tudi občudovanja vredno dejstvo, da je pisal v lepi slovenščini, ko je že pol stoletja ni uporabljal, saj je bil njegov delokrog argentinski. Tu se mi ponuja rek: scripta manent. Zgodba je zapisana in bo kljubovala času. Zapisana beseda je potrpežljiva. Po stari pošti je potovala iz Ascochinge v Slovenijo. Od tam pa spet odjeknila - po Sloveniji in tudi v Argentini. Kamor sicer ni bila prvotno namenjena. Čutimo se skoraj užaljene, ker nas je preskočil, kot da nas (porteños) ni. A na stara leta se mu je oglasil stari kraj, njegov Leskovec, njegovi ljudje, in tako se je izpovedal svoji svakinji Rezi ter pisateljici Mihaeli Zajc. Brat Janez mu je že umrl.

In zakaj ga je objavila ravno Zaveza? Ga. Ivanka Kozlevčar poroča, da je pisma ponudila Zavezi v času, ko se v Sloveniji tako rado piše vse slabo o Cerki in o duhovnikih. A. G. pa je vzoren, vesten in uspešen duhovnik, ki je bil po vzgoji in po značaju tudi civilizator. Povsod, kjer je deloval, je vnesel tipične slovenske vrednote: poštenost, delavnost, odgovornost, iznajdljivost. Brez dvoma v ponos tudi Sloveniji.

Zaveza je otela pozabe tudi njegovega brata domobranca, s sliko na str. 37 v št. 84. Bil je vrnjen iz Vetrinja in postal žrtev v veliki genocidni moriji leta 45. Tudi Anton je bežal pred komunistično »svobodo«. Taboriščnih let ne opisuje; na Koroškem ga nismo zasledili, bil je v Italiji.

V zadnjem pismu (sept 94) malo pokritizira slavne Škofove Zavode (»Kmečki fantje smo bili zapostavljeni za gosposkimi« str. 114), no, v resnici malo zagrete klerike - profesorje, potem pa se mu zapiše stavek, ki ga je verjetno ponovil nepremišljeno. Dobesedno takole, na str. 115, št. 86: »O, komunizem je bil šiba božja, potrebna za slovenski narod. Bog daj, da bi ta trda lekcija ne bila zastoj«.

Težko je razumeti prvi stavek. Po škofu Rožmanu je bil komunizem največja nesreča za naš narod. Da bi Bog pošiljal to šibo na naš narod? Katoliški tabor (in sploh demokracija) je kruto občutil to nesrečo. Žal ta »trda lekcija«, ne le da je bila zaman, ampak je narod še poškodovala. Skozi pol stoletja je narodu prala možgane dovolj uspešno, da danes ne ve več kam spada. Postavili so nam lažno samopodobo. Komunizem je pustil za sabo opustošenje

Za konec. Skoraj vse kar sem zapisal je le povzetek Grčmanovih pisem. V le-teh je izjemno zanimivo in tudi duhovito opisana njegova duhovniška pot (*vida y milagros*, bi jo smel imenovati). Zato znova vabim drage bralce, da poiščete omenjene št. Zaveze (84, 85 in 86), kjer je vse to objavljeno. G. Dane Vrečar je nalašč odstopil svoje izvode naši društveni knjižnici, da bodo na voljo interesantom. Sicer pa revija Zaveza zasluži, da jo vso preberemo ter še in še prebiramo, - tam je namreč naša resnica o polpretekli dobi, ogle dalo, ki popravlja režimsko zgodovinopisje.

Življenjska zgodba Antona Grčmana je tudi del naše begunsko-izseljenske zgodbe, ki nam je samo v čast. Zato je prav, da ga vsaj registriramo in da vstopi v našo izseljensko kroniko. To vsekakor zasluži, čeprav je bil »samohodec«.

Vinko Rode

VELEPOSLANIŠTVO RS

Nastop glasbenikov

V četrtek, 6. novembra, so se predstavili v prostorih veleposlanstva RS v Buenos Airesu slovenski glasbeniki, in sicer flavtistka Anita Prelovšek in Trio Vasko Atanasovski. Dva povsem različna sloga, klasika - boljše rečeno akademska - na strani flavte in pa zabavna, mix balkanskega melosa z jazzom, rockom, slovensko pop glasbo, na saksofon (sopran in tenor), kitara in bobni, pa tudi petje. Predstavila se je tudi argentinska flavtistka Ana Ligia Mastruzzo, prijateljica in kolegica Anite, s katero sta se spoznali v Italiji.

Preskočimo opis bogatih CV-jev vseh umetnikov, ker bi preseglji obseg tega poročila. Nemogoče je omeniti vse tečaje, nagrade, nastope, delo-

Naj dodam še, da čeprav ni bila na sporedu na veleposlanstvu, je Anita na tej turneji izvajala skladbo, ki je bila zložena posebno zanjo in za to turnejo. Torej je videla luč sedaj v Buenos Airesu, kot svetovna premiera na institutu Dante Alighieri, in potem še na »Legislaturi«. Gre za »Scherzo« skladatelja Igorja Štuheca.

Sledil je odmor, s prigrizkom in pijačo, seveda živahen klepet in medsebojno spoznavanje obiskovalcev.

Nato je nastopil tercet, z lastnim avtorskim programom. Slišali smo: »Šentjanžerska«, »Darling«, »Kubljev ples«, »Come to me«, »Ni te več«, »Kokoko«, in za bis pa še »Happy song«.

Po tem se seveda obiskovalci niso takoj razšli, temveč je sledil še lep čas tega, kar se je pričelo v odmoru.

Naj omenim med obiskovalci gospoda Angela Dermana, ki je tudi flavtist, sicer rojen v Argentini a Slovenec po obeh vejah prednikov, ki sestavlja trio »Tres X Tango«, in ima izdane že tri zgoščenke.

Tako je torej potekel prijeten večer, tokrat ne posvečen likovni umetnosti temveč glasbi.

Ob koncu omenimo, da je Vasko Atanasovski trio nastopil za tukajšnje občinstvo v Casapiente, Beccar; na Fiesta Fanfarria latina, Buenos Aires; Integrate, Pilar, in San Nicolas in v Cordobi. Anita Prelovšek in Ana Ligia Mastruzzo, pa še Laura Daian, klavir v buenosaireški mestni Legislaturi; na Asociación Dante Alighieri in končno na Conservatorio superior de música »Manuel de Falla«.

Rok Fink

NOVICE IZ SLOVENIJE

25. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL LIFFE

V sklopu 25. mednarodnega filmskega festivala - Liffe je slovensko premiero doživel film Gozdovi so še vedno zeleni (Die Wälder sind noch grün) Marka Naberšnika. Zgodba avstrijsko-slovenske koprodukcije se dogaja med prvo svetovno vojno. Film pripoveduje o dveh vojaki, ki sta po bitki ujeta v gorski postojanki in upata na rešitev iz doline. Kot je na novinarski konferenci povedal Naberšnik, se je zamisel za film, ki bi velik motiv prve svetovne vojne prikazal na intimen način, porodila avstrijskemu producentu in soscenaristu filma Robertu Hoffererju. Gozdovi so še vedno zeleni je označil kot film o prijateljstvu, dostojanstvu in človečnosti sredi pekla in iracionalnosti prve industrializirane vojne v zgodovini sveta.

VELIKO MLADIH V LJUBLJANI

V Sloveniji študira skoraj polovica mladih, starih od 20 do 24 let. S tem se Slovenija, po podatkih iz leta 2012 med razvitimi državami članicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, uvršča v sam vrh, kažejo podatki Statističnega urada RS. Med študentsko populacijo prevladujejo ženske. Socialni položaj slovenskih študentov se sicer vse od začetka gospodarske krize, po besedah predsednika ŠOS Žige Schmidta poslabšuje. »Zgovoren je tudi podatek, da ima še vedno 20 odstotkov študentov štipendije, ki so občutno premajhne, velika večina študentov pa se mora posluževati študentskega dela, da sploh lahko študira,« je za STA dejal Schmidt.

SPREMENBE V PROTOROŽU

Finančno oslABLJENA družba Hoteli Bernardin je, za prodajo štirih hotelov Metropol Resort v Portorožu, sklenila posel s hotelskim turističnim podjetjem Hoteli Cavtat, katerega večinski lastnik je Liburnia Riviera Hoteli. Družbi sta podpisali kupoprodajno pogodbo, ki bo stopila v veljavo s potrditvijo na skupščini 16. decembra. Transakcija vključuje tudi prevzem 69 zaposlenih v omenjenih hotelih, ki naj bi po zagotovilih ohranili svoja delovna mesta.

UMRL JE DANIJEL STARMAN

Po kratki in hudi bolezni je v soboto v 75. letu starosti umrl znan koprski odvetnik in nekdanji poslanec Danijel Starman. Bil je član Demosa in poslanec v prvem sklicu republiške skupščine. Med drugim je bil tudi pravni vodja Civilne družbe za pravično mejo s Hrvaško.

PO SVETU

NOVI PREDSEDNIK

V Romuniji je v nedeljo potekal drugi krog predsedniških volitev, na katerih je presenetljivo zmagal dolgoletni župan mesta Sibiu Iohannis. Prejel je skoraj 55 odstotkov glasov in premagal dosedanjega premierja Ponto. Ta je poraz že priznal in čestitad zmagovalcu, s premierskega stolčka pa se ne namerava umakniti. Novoizvoljeni predsednik je v predvolilni kampanji obljubljal predvsem odločen boj proti korupciji in vrnitev Romunije v družino - po njegovem mnenju - »normalnih držav«. Volilna udeležba je bila rekordna - 64 odstotna.

ŽAMETNA REVOLUCIJA

17. november je dan, ko se spominjamo Žametne revolucije v tedanji Češkoslovaški, nenasilna revolucija, ki je trajala od 17. novembra do 29. decembra 1989. V njej je bil mirotvorno zrušen komunistični režim, ki je bil na oblasti od leta 1948. 25. obletnico tega dogodka so proslavili na Slovaškem, kjer sta bila poleg predsednikov držav Višegradske skupine - Slovaške, Češke, Poljske in Madžarske, navzoča tudi ukrajinski in nemški predsednik, Porošenko in Gauck. Gostitelj, slovaški predsednik Andrej Kiska je v svojem govoru poudaril, da je Slovaška dosegla to, kar si pred 25 leti niti predstavljali niso mogli in je danes država sestavni del združene svobodne Evrope.

VRH G20

Vrh skupine G20 se je v avstralskem Brisbaneu sklenil z dogovorom voditeljev sodelujočih držav o reformnih ukrepih, ki naj bi do leta 2018 skupini zagotovili okrepitev gospodarske rasti za več kot dva odstotka. Voditelji, med njimi tudi predsednika ZDA in Kitajske, Barack Obama in Xi Jinping, so se poleg tega zavzeli za odločno in učinkovito ukrepanje proti podnebnim spremembam ter napovedali oster boj proti izogibanju davkom s strani multinacionalk. Vrh je sicer potekal v senci spora z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom zaradi vmešavanja Rusije v dogajanja na vzhodu Ukrajine. Obama je dejal, da Rusiji grozi dodatna osamitev, če ne bo sprejela politike do Ukrajine, medtem ko je Putin pohvalil konstruktivno ozračje na vrhu. Kot je dodal, vidi dobre možnosti za rešitev krize, a opozarja, da ni samo Rusija

PISALI SMO PRED 50 LETI

ERHARDOV NAČRT ZA ZDRUŽENO EVROPO

Članice skupnega evropskega trga (SET) preučujejo nov načrt zahodnonemškega predsednika o nadaljnjih korakih za ustvaritev Združenih evropskih držav.

Načrt predvideva politično organizacijo Francije, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga. Angliji ostajajo vrata odprta, da lahko vstopi pozneje, če bodo za to vsi člani organizacije. ...

Istočasno s političnimi predlogi je Erhard pripravil tudi nove predloge za skupno gospodarsko politiko organizacije. ...

SLOVENC V ARGENTINI

XII. Mladinski dan. Pred meseci sta Slovenska dekliška organizacija in Slovenska fantovska zveza pripravili eno najlepših in najboljših prireditiv - Župančičevo Dumo v režiji Nikolaja Jeločnika. S to prireditvijo sta obe organizaciji proslavili 15-letnico ustanovitve. Prejšnjo nedeljo sta to proslavo zaključili s telovadno športno prireditvijo. XII. Mladinski dan je zbral na Pristavi vso slovensko mladino, ki se je iz enotne organizacije razvila že v kar lepo število odsekov. V sedmih mestih Velikega Buenos Airesa so ti odseki. Vključena sta v obeh organizacijah tudi Dekliški dijaški krožek in Zveza slovenskih srednješolcev. ...

Miramar. V nedeljo, 25. oktobra, smo imeli v Slovenskem domu prirčno materinsko proslavo. Otroci slovenskega šolskega tečaja so nastopili s pevskega točkami in deklamacijami. Postavili so se tudi v dveh prizorih. Proslava je dosegla višek prisrčnosti in ljubkosti nastopajočih otrok, ko so svojim mamicam podarili lepe šopke z najlepšimi voščili.

Ker nas je v Miramaru malo, bi bilo želeti, da bi se na skupnih slovenskih prireditvah res tudi vsi Slovenci udeležili.

Osebnosti. Družinska sreča. V družini Jožeta Selana in njegove žene ge. Marije roj. Gredar v Floridi se je rodil sin. Krstil ga je na ime Karel Danijel g. duh. svetnik Alojzij Košmerlj, botra sta pa bila Ivan Selan in ga. Amalija Kovač.

(Svobodna Slovenija, 13. novembra 1964 - št. 46)

odgovorna za končanje napetosti med državami.

NE BODO UPORABILI SILE

Kitajski predsednik Xi Jinping se je zavzel, da Peking za doseganje svojih ciljev nikoli ne bo uporabil sile. Ogrona in hitro razvijajoča se Kitajska je po njegovih besedah zavezana ohranjanju miru, ki je za državo dragocen. Predsednik je poudaril, da je zgodovina pokazala, da spori ne koristijo nikomur, hkrati pa je posvaril na vse dejavnike, ki pripeljejo do teh konfliktov. Dejal je še, da je odprt za dialog. Trenutno je Peking sicer vpleten v več ozemeljskih sporov s štirimi državami jugovzhodne Azije, pa tudi z Japonsko.

IŠČEJO STRATEGIJO

Ameriški predsednik Barack Obama je ekipi za nacionalno varnost naročil, naj mu izdelajo novo strategijo boja proti Islamski državi, je poročala ameriška televizija CNN. Za spremembo naj bi se odločil, ker dosedanja strategija ni izvedljiva. Najprej namreč predvideva zmago nad Islamsko državo v Iraku, nato v Siriji in šele nato ukrepe proti režimu Bašarja al Asada. ZDA so želele izuriti 5000 pripadnikov zmerne sirske opozicije za boj proti skrajnežem, vendar je ta opozicija v Siriji v navzkrižnem ognju Islamske države in al Asadovih sil. Tudi, če bi ZDA zavezniki porazile skrajneže v Iraku, bi bilo to verjetno za sirske zmerne opozicije prepozno

RESUMEN DE ESTA EDICION

ORDEN DE ORO PARA REBULA

El Jefe de Estado esloveno, Borut Pahor, condecoró con la Orden de Oro al Mérito por su contribución a la promoción de la lengua eslovena, la cultura y la nación eslovena al escritor, pensador cristiano y académico Alojz Rebula. La condecoración la recibió en su nombre la hija Alenka, quién leyó el agradecimiento de su padre que a sus 90 años (los cumplió el 21 de julio pasado) sigue creando. En la fundamentación se caracterizó al premiado como escritor, dramaturgo, traductor y pensador ingenioso con su rica obra, siendo una de las personalidades eslovenas literarias más importantes. Rebula nació en Duino-Aurisina en el Reino de Italia donde asistió a las escuelas italianas y la lengua eslovena la aprendió como lengua extranjera, debido a las políticas de la época. En las palabras de agradecimiento, Alojz Rebula definió su fuerte vínculo con los conceptos de identidad eslovena, idioma, cultura y Primorska. (Pág. 1)

ANIVERSARIO EN PRISTAVA

El pasado domingo 26 de octubre el centro esloveno de Pristava celebró los 47 años de la institución. Los festejos comenzaron con el izamiento de las banderas argentina y eslovena. Luego, los invitados participaron de la misa ofrecida por el párroco Franci Cukjati quién hizo hincapié en que en los Centros eslovenos deben poner en primer plano las actividades religiosas y, claro está, seguir cultivando la cultura, el deporte y la vida social. Del evento en Castelar también participó un grupo de turistas desde Eslovenia. Tras el almuerzo se inició el programa cultural. El presidente del Centro, Boštjan Modic en su alocución invitó a los presentes a no preocuparse por el mundo que le dejaremos a nuestros hijos, sino de ocuparse de los hijos que saldrán al mundo, sólo así podrá estar mejor. Luego el foco de atención se trasladó a "la barra del bar", donde cinco grandes actores (bajo la dirección de Boštjan Modic) representaron la obra The weir (La presa) de Conor McPherson. (Pág. 3)

EXCURSIÓN POR LA ARGENTINA

Veinticuatro eslovenos de diferentes puntos de Buenos Aires se tomaron cinco días para conocer y recorrer en San Luis la localidad de Merlo - uno de los microclimas de la República Argentina. Durante su estadía visitaron la capital de la provincia, las sierras que limitan con Córdoba y Bajo de Veliz donde habitan los descendientes de los pueblos originarios, ... No dejaron de disfrutar de los paisajes y los atractivos turísticos, gracias a la iniciativa de Pavla Škraba, organizadora del viaje. (Pág. 3)

MÚSICOS EN LA EMBAJADA

El pasado 6 de noviembre tuvo lugar en la Embajada de Eslovenia en Buenos Aires la presentación de los artistas eslovenos que estuvieron de gira por la Argentina. En una primera parte se lució la flautista eslovena Anita Prelovšek, junto con la flautista argentina Ana Liga Mastruzzo. Luego se un pequeño receso fue el turno del Vasco Atanasovski trio con composiciones de su propia autoría. Cabe destacar que, aunque no haya formado parte del repertorio de la Embajada, la flautista Anita interpretó por primera vez "Scherzo" del compositor Igor Štuhec en el Instituto Dante Alighieri y luego en la Legislatura porteña. (Pág. 4)

EL DESCONOCIDO GRČMAN

Nuevamente el semanario se detiene en la biografía del sacerdote Antonio Grčman (enero 1914 - noviembre 1994). El cronista vuelve sobre las cartas que escribió Grčman y comparte la nueva información que recolectó de las personas que lo conocieron en Córdoba y que compartieron algún tiempo con él. Así, Grčman se une a una larga lista de sacerdotes de las filas de los refugiados inmigrantes, que se han destacado en su vida pastoral en la Argentina y que si no fuese por sus cartas a Eslovenia, que se publicaron en Zaveza (nros. 84, 85, 86), hubiese quedado oculto para nuestra historia emigrante. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / Urednik: Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin in Jože Horn, Metka Mizerit, Urška Makovec, Boštjan Modic, Pavla Škraba, Vinko Rode in Rok Fink. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 820.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1120.-; beli papir \$ 1270.-; Bariloche; \$ 950.-; obmejne države Argentine, 260.- US dol.; ostale države Amerike, 290.- US dol.; ostale države po svetu, 320.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 210.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnosti) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265GREGOR BATAGELJ, turistični vo-
dnik v Sloveniji. Slovenski/španski
jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098.
E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zoboz-
dravnica - Splošna odontologija -
Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos
Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capi-
tal Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
E-mail: estudio@estudiodobovsek.
com.arDr. Marjana Poznič - Odvetnica -
Uradna prevajalka za slovenski jezik.
Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-
1148 / 15-4088-5844 - mariana.poz-
nic@gmail.comDra. Ana C. Ferreras de Kocar - -
Sucesiones - Contratos - Familia - Co-
mercial - Laboral - Civil - Jubilaciones
- Pensiones. Martes y jueves de 16 a
19 hs. Avellaneda 174 1º Piso / (1704)
Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.:
4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-
-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

od torška do vključ-
no sobote
od 19. ure
naprej. Praznovanja, obletnice, sre-
čanja. Cene ugodne, pristna domača
hrana in kvalitetna postrežba. Rezerv-
vacije: 4658 4158. Avellaneda 450,
Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo
po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-
4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in
penin. Poroke, praznovanja, podjetni-
ška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-
3941-0078 - info@verawines.com.
ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30
ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p.
Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna po-
tovanja. Vzpostavimo stik med so-
rodniki. Pokojninski postopki, najem-
nine in več drugih storitev. E-mail:
patagonia.storitve@yahoo.comOSEBNE
NOVICE

Krst

V Mendoza, je bil krščen
Bernard Jože Žumer; očka
je Danijel in mamica Paula
Giorgini. Za botra sta bila,
Damijan Žumer in Lucija
Herrera Žumer. Srečni
družini iskreno čestitamo!

Smrt

V Buenos Airesu je
umrla gospa Katja Kobi roj.
Zorec (88) in v Slovenski
vasi, Stanko Mehle (53).
Naj počivata v miru!Prosimo,
popraviteV zadnji številki našega
lista se je v poročilu o
materinski proslavi v
Slomškovem domu vrnila
neljuba napaka. Med
nastopajočimi je izpadlo
ime Andreja Kočarja.

Hvala za razumevanje!

OBVESTILA

ČETRTEK, 20. novembra:
Z.S.M.Ž. San Martin vabi na mesečni sestanek v
Domu ob 16. uri. Srečanje v kuhinji s Cecilijo Makek,
delala bo potice z drugačnimi nadevi. Vas pričakujemo!

SOBOTA, 22. novembra:

V. Evropski večer ob 20. obletnice folklorne skupine
Maribor v Carapachayskem domu ob 18,30 uri.

NEDELJA, 23. novembra:

Kristus Kralj.

SOBOTA, 29. novembra:

Na Pristavi Rock pod ombujem.

S.K.A. prireja literarni večer v Slovenski hiši ob 19.
uri.

NEDELJA, 30. novembra:

Zaključna prireditev slovenskih šol v Balantičevi
šoli ob 18. uri.

SOBOTA, 6. decembra:

Zaključna prireditev v Jegličevi šoli - ABC po
slovensko ob 9,30 uri.Zaključna prireditev slovenskih šol v Slomškovi šoli
ob 18,30 uri.Zaključna prireditev slovenskih šol v Prešernovi šoli
ob 19. uri.Zaključna prireditev slovenskih šol v Rožmanovi
šoli ob 19,30 uri.

NEDELJA, 7. decembra:

Zaključna prireditev slovenskih šol v Baragovi šoli
ob 9. uri.

PONEDELJEK, 8. decembra:

Prvo sveto obhajilo.

NEDELJA, 14. decembra:

Zaključna prireditev slovenskih šol v Jurčičevi šoli
pa sv. maši.

NEDELJA, 21. decembra:

Duhovna obnova za žene in može v Slovenski hiši.

Sreda, 24. decembra:

Božična polnočnica v slovenski cerkvi Marije
Pomagaj.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Du-
šnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago
rojkom:ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.
Hvala za razumevanje!

SLOVENCİ IN ŠPORT

JE TO ŠE NOVICA,
ČE ZMAGA TINA MAZE?Tina Maze je zmagala na slalomu za
svetovni pokal alpskih smučark v finskem
Levijju (1:55,15). Edina slovenska pred-
stavnica na tekmi je drugouvrščeno

Tina Maze

Švedinjo Frido Hansdotter premagala za
34 stotink sekunde, tretja na drugi tekmi
sezone pa je bila Avstrijka Kathrin Zettel
(+0,52). Z novim uspehom na Finskem se
je pred potjo na ameriško turnejo zavih-
tela na tretje mesto skupnega seštevka.
Pred njo sta le Američanka Mikaela Shif-
frin (124 točk) in Kathrin Zettel (110), za
katero Mazejeva zaostaja le za točko.ANGLEŽI ŠE TRETJIČ
PORAZILI SLOVENCESlovenska nogometna reprezen-
tanca je na četrti tekmi kvalifikacij za
evropsko prvenstvo 2016 v Londonu
izgubila še tretjič na tretji tekmi proti
Angliji z 1:3. Na stadionu Wembley
si je tekmo ogledalo 82.305
gledalcev, med njimi 1.500 sloven-
skih navijačev.Katanec je začel tekmo s priča-
kovano postavo, v kateri je bil tudi
Kevin Kampl. Uvodoma so terensko
prevladali domači, ki pa niso znali
ukaniti slovenske obrambe. Samir
Handanović je bil sprva brez resnega
dela, tako kot na drugi strani Joe
Hart. Ne ena ne druga ekipa si v
uvodnih minutah ni pripravila priložnosti.V 57. minuti so na svoj račun prišli
slovenski navijači. Po prostem strelu z
leve strani in podaji v kazenski prostorAngležev je Jordan Henderson z glavo
nespretno posredoval in žogo poslal v
lastno mrežo.A vodstvo ni trajalo dolgo, že dve
minuti zatem je Rooney zadel enajstme-
trovko, ki jo je zakrivil slovenski rekorder
po številu nastopov (danes je
vpisal 81.) za reprezentanco
Boštjan Cesar.Angleži so nato pletli
mrežo okrog slovenskega
kazenskega prostora in v 66.
minuti tudi povedli, potem ko
je odbito žogo Miša Brečka
v mrežo s kakih desetih
metrov pospravil Welbeck.
Isti igralec je povisal na 3:1 v
72. minuti, ko je po dvojni
podaji s Sterlingom prišel sam
pred Handanovića in ga tudi
ugnal. Katanec je hitro opravil
menjave v želji po ugodnejšem razpletu, a
do njega ni prišlo.

KOLAJNE MLADIM JUDOISTOM

Andraž Jereb je na evropskem prven-
stvu do 23 let v Wrocławu v kategoriji do
66 kilogramov osvojil srebrno odličje. Za
22-letnika je to tretja medalja s prvenstev
stare celine mlajših članov, leta 2010 je
bil v Sarajevu prav tako drugi, lani pa je
bolgarskem Samokovu osvojil bron.

Klara Apotekar je na evropskem prven-

Ni bilo sreče proti Angliji

stvu mlajših članov in članic v Wrocławu
osvojila srebrno kolajno v kategoriji do 78
kilogramov. Mihael Žgank pa je bil med
borci do 90 kilogramov bronast.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

vas prsrčno vabi na predstavitev knjige

Poezija animal

avtorjev Agustina Mojice in Gregorja Papeža

in na otvoritev razstav umetniških del Ane Malovrh in Laure Antonio.
V soboto, 29. novembra ob 19 uri, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.»Jaz sem pot, resnica in življenjek«
In, 14. 6.V globoki žalosti sporočamo znanecem, prijateljem in vsem
rojkom, da je v ponedeljek, 10. novembra, v 88. letu starosti,
odšla k Gospodu po zaslužen plačilo gospa

Katja Kobi roj. Zorc

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Žalujoci:

sestra Olga Zorc Newland;
nečakinja Marjanca Rus Zorc in otroci;
nečaki: Carlos Newland, žena in otroci;
Antonio Newland, žena in otroci;
Andrés Newland, žena in otroci
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Ljubljana, Ribnica, Celovec, Dunaj